

Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2017 r.
poz. 2188, z 2018
r. poz. 3, 1443.

U S T A W A

z dnia 25 lipca 2002 r.

Prawo o ustroju sądów administracyjnych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. § 1. Sądy administracyjne sprawują wymiar sprawiedliwości przez kontrolę działalności administracji publicznej oraz rozstrzyganie sporów kompetencyjnych i o właściwość między organami jednostek samorządu terytorialnego, samorządowymi kolegiami odwoławczymi i między tymi organami a organami administracji rządowej.

§ 2. Kontrola, o której mowa w § 1, sprawowana jest pod względem zgodności z prawem, jeżeli ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 2. Sądami administracyjnymi są Naczelny Sąd Administracyjny oraz wojewódzkie sądy administracyjne.

Art. 3. § 1. Sprawy należące do właściwości sądów administracyjnych rozpoznają, w pierwszej instancji, wojewódzkie sądy administracyjne.

§ 2. Naczelny Sąd Administracyjny sprawuje nadzór nad działalnością wojewódzkich sądów administracyjnych w zakresie orzekania w trybie określonym ustawami, a w szczególności rozpoznaje środki odwoławcze od orzeczeń tych sądów i podejmuje uchwały wyjaśniające zagadnienia prawne oraz rozpoznaje inne sprawy należące do właściwości Naczelnego Sądu Administracyjnego na mocy innych ustaw.

Art. 4. Sędziowie sądów administracyjnych i asesory sądowi w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom.

Art. 5. § 1. Sędziów sądów administracyjnych do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim powołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa.

§ 2. Sędziowie sądów administracyjnych są powoływani na stanowisko sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego, z wyznaczeniem miejsca służbowego (siedziby) sędziego, albo na stanowisko sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego.

§ 3. Asesorów sądowych do pełnienia urzędu na stanowisku asesora sądowego powołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa.

§ 4. Asesorzy sądowi są powoływani na pięć lat, z wyznaczeniem miejsca służbowego (siedziby) asesora sądowego w wojewódzkim sądzie administracyjnym.

Art. 6. § 1. Do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego może być powołany ten, kto:

- 1) ma obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich;
- 2) jest nieskazitelnego charakteru;
- 3) ukończył wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne uznane w Polsce;
- 4) jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego;
- 5) ukończył 35 lat życia;
- 6) wyróżnia się wysokim poziomem wiedzy w dziedzinie administracji publicznej oraz prawa administracyjnego i innych dziedzin prawa związanych z działaniem organów administracji publicznej;
- 7) pozostawał co najmniej osiem lat na stanowisku sędziego, prokuratora, prezesa, wiceprezesa, lub radcy Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej albo przynajmniej przez osiem lat wykonywał zawód adwokata, radcy prawnego lub notariusza albo przez dziesięć lat pozostawał w instytucjach publicznych na stanowiskach związanych ze stosowaniem lub tworzeniem prawa administracyjnego lub pracował w charakterze asesora sądowego w wojewódzkim sądzie administracyjnym co najmniej dwa lata.

§ 2. Wymagania, o których mowa w § 1 pkt 7, nie dotyczą osób z tytułem naukowym profesora lub ze stopniem naukowym doktora habilitowanego nauk prawnych.

§ 3. W wyjątkowych przypadkach Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, może powołać kandydata na stanowisko sędziego mimo krótszych, niż określone w § 1 pkt 7, okresów pozostawania na stanowiskach wymienionych w tym punkcie lub wykonywania zawodu adwokata, radcy prawnego lub notariusza.

§ 4. Osoby, o których mowa w § 2, mogą być zatrudnione na stanowisku sędziego również w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Art. 6a. § 1. Do pełnienia urzędu na stanowisku asesora sądowego może być powołany ten, kto ukończył 30 lat i spełnia wymagania:

- 1) o których mowa w art. 6 § 1 pkt 1–4 i 6;
- 2) przez co najmniej cztery lata pozostawał na stanowisku sędziego, prokuratora lub prezesa, wiceprezesa, lub radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej albo co najmniej przez cztery lata wykonywał zawód adwokata, radcy prawnego lub notariusza albo przez sześć lat pozostawał w instytucjach publicznych na stanowiskach związanych ze stosowaniem lub tworzeniem prawa administracyjnego.

§ 2. Wymagania, o których mowa w § 1 pkt 2, nie dotyczą osób z tytułem naukowym profesora lub ze stopniem naukowym doktora habilitowanego nauk prawnych.

§ 2a. O wolnych stanowiskach asesorskich Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego obwieszcza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

§ 3. Kandydaturę na stanowisko asesora sądowego zgłasza się prezesowi właściwego wojewódzkiego sądu administracyjnego.

§ 4. Prezes właściwego wojewódzkiego sądu administracyjnego, po stwierdzeniu spełnienia przez kandydata warunków i wymogów, o których mowa w § 1 i 2, przekazuje zgłoszenie Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego.

§ 5. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego, po zasięgnięciu opinii kolegium sądu, przedstawia Krajowej Radzie Sądownictwa kandydaturę na stanowisko asesora sądowego wraz z oceną kwalifikacji.

Art. 7. § 1. Do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego może być powołany ten, kto spełnia wymagania określone w art. 6 § 1 pkt 1–4 i 6, jeżeli ukończył 40 lat oraz pozostawał co najmniej dziesięć lat na stanowisku sędziego, prokuratora, prezesa, wiceprezesa, lub radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej albo przynajmniej przez dziesięć lat wykonywał zawód adwokata, radcy prawnego lub notariusza. Wymaganie ukończenia 40 lat nie dotyczy sędziego, który co najmniej przez trzy lata pozostawał na stanowisku sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego.

§ 2. Do powołania na stanowisko sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego stosuje się także przepisy art. 6 § 2–4.

Art. 8. Oświadczenie o stanie majątkowym, o którym mowa w art. 87 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, z późn. zm.¹⁾), sędziowie wojewódzkiego sądu administracyjnego składają właściwemu prezesowi wojewódzkiego sądu administracyjnego, a prezes wojewódzkiego sądu administracyjnego i sędziowie Naczelnego Sądu Administracyjnego – Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego. Analizy danych zawartych w oświadczeniu o stanie majątkowym dokonuje kolegium właściwego sądu administracyjnego.

Art. 9. Sędem dyscyplinarnym w sprawach dyscyplinarnych sędziów sądów administracyjnych i asesorów sądowych jest Naczelny Sąd Administracyjny. Rzecznikiem dyscyplinarnym w tych sprawach jest Rzecznik Dyscyplinarny Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 10. W sądach administracyjnych są zatrudnieni starsi referendarze sądowi, referendarze sądowi, starsi asystenci sędziów, asystenci sędziów oraz urzędnicy i inni pracownicy sądowi.

Art. 11. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego ustala zasady biurowości w sądach administracyjnych.

Art. 12. Zwierzchni nadzór nad działalnością administracyjną sądów administracyjnych sprawuje Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 13. § 1. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego może delegować, na czas określony, sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków sędziego w Naczelnym Sądzie Administracyjnym.

§ 2. Minister Sprawiedliwości, na wniosek Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, może delegować, na czas określony, sędziego sądu apelacyjnego lub sędziego sądu okręgowego, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków sędziego w sądzie administracyjnym.

Art. 14. § 1. Projekt dochodów i wydatków Naczelnego Sądu Administracyjnego obejmuje także dochody i wydatki wojewódzkich sądów administracyjnych. Projekt dochodów i wydatków w brzmieniu ustalonym przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego minister właściwy do spraw finansów publicznych włącza do projektu budżetu państwa.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 2103 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 38, 60, 803, 1139 i 1452.

§ 2. W zakresie wykonywania budżetu sądów administracyjnych Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego przysługują uprawnienia ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Art. 15. § 1. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego informuje Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Krajową Radę Sądownictwa o działalności sądów administracyjnych.

§ 2. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego informuje Prezesa Rady Ministrów o problemach funkcjonowania administracji publicznej wynikających ze spraw rozpatrywanych przez sądy administracyjne.

Rozdział 2

Wojewódzkie sądy administracyjne

Art. 16. § 1. Wojewódzki sąd administracyjny tworzy się dla jednego województwa lub dla większej liczby województw.

§ 2. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, w drodze rozporządzenia, tworzy i znosi wojewódzkie sądy administracyjne oraz ustala ich siedziby i obszar właściwości, a także może tworzyć, poza siedzibą sądu, i znosić wydziały zamiejscowe tych sądów.

Art. 17. § 1. Wojewódzki sąd administracyjny dzieli się na wydziały, które tworzy i znosi Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego.

§ 2. Wydziałem w wojewódzkim sądzie administracyjnym kieruje prezes lub wiceprezes sądu albo wyznaczony sędzia.

Art. 18. § 1. W skład wojewódzkiego sądu administracyjnego wchodzi: prezes sądu, wiceprezes sądu lub wiceprezesi sądu, sędziowie i asesory sądowi.

§ 2. Liczbę sędziów, wiceprezesów sądu i asesorów sądowych w wojewódzkim sądzie administracyjnym określa Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 19. Organami wojewódzkiego sądu administracyjnego są: prezes sądu, zgromadzenie ogólne sędziów wojewódzkiego sądu administracyjnego, zwane dalej „zgromadzeniem ogólnym”, oraz kolegium wojewódzkiego sądu administracyjnego, zwane dalej „kolegium sądu”.

Art. 20. § 1. Prezes wojewódzkiego sądu administracyjnego kieruje sądem i reprezentuje go na zewnątrz, pełni czynności administracji sądowej i inne czynności przewidziane w ustawie.

§ 2. Prezes wojewódzkiego sądu administracyjnego w zakresie administracji sądowej jest organem podległym Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego.

§ 3. Prezesa wojewódzkiego sądu administracyjnego zastępuje wiceprezes sądu lub wyznaczony sędzia.

Art. 21. § 1. Prezesa i wiceprezesa sądu w wojewódzkim sądzie administracyjnym powołuje Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego spośród sędziów wojewódzkiego sądu administracyjnego lub Naczelnego Sądu Administracyjnego, po zasięgnięciu opinii zgromadzenia ogólnego tego sądu.

§ 1a. Prezes i wiceprezes sądu w wojewódzkim sądzie administracyjnym są powoływani na okres pięciu lat, najwyżej na dwie kolejne kadencje.

§ 2. Jeżeli opinia nie zostanie wydana w terminie dwóch miesięcy od przedstawienia kandydata właściwemu zgromadzeniu ogólnemu, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego może powołać prezesa wojewódzkiego sądu administracyjnego bez opinii.

§ 3. W przypadku wydania przez zgromadzenie ogólne negatywnej opinii o kandydacie, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego może go powołać po uzyskaniu pozytywnej opinii Krajowej Rady Sądownictwa. Negatywna opinia Krajowej Rady Sądownictwa jest dla Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego wiążąca.

§ 4. Jeżeli Krajowa Rada Sądownictwa w terminie trzydziestu dni od dnia przedstawienia przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego zamiaru powołania sędziego na stanowisko prezesa sądu, mimo negatywnej opinii zgromadzenia ogólnego tego sądu, nie wyda opinii, uważa się, że opinia jest pozytywna.

Art. 21a. § 1. Prezes i wiceprezes sądu w wojewódzkim sądzie administracyjnym mogą być odwołani przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego w toku kadencji w przypadku:

- 1) rażącego niewywiązywania się z obowiązków służbowych;
- 2) gdy dalszego pełnienia funkcji z innych powodów nie da się pogodzić z dobrem wymiaru sprawiedliwości.

§ 2. Odwołanie prezesa i wiceprezesa sądu w wojewódzkim sądzie administracyjnym następuje po zasięgnięciu opinii zgromadzenia ogólnego tego sądu i Krajowej Rady Sądownictwa. W przypadku niewydania opinii w terminie miesiąca

od przedstawienia zamiaru odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu, uważa się, że opinia jest pozytywna.

§ 3. W przypadku złożenia w toku kadencji przez prezesa albo wiceprezesa sądu w wojewódzkim sądzie administracyjnym rezygnacji z pełnionej funkcji, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego odwołuje go bez zasięgania opinii, o której mowa w § 2.

Art. 22. § 1. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego, prezes wojewódzkiego sądu administracyjnego oraz inne osoby powołane do kierowania i nadzoru nad działalnością administracyjną mają prawo wglądu w czynności właściwego wojewódzkiego sądu administracyjnego, mogą być obecni na rozprawie toczącej się z wyłączeniem jawności, mogą żądać wyjaśnień oraz usunięcia uchybień. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz prezes wojewódzkiego sądu administracyjnego mogą uchylać zarządzenia administracyjne niezgodne z prawem.

§ 2. W ramach czynności nadzoru nad działalnością administracyjną wojewódzkich sądów administracyjnych, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego może zarządzić przeprowadzenie wizytacji sądu lub lustracji w sądzie.

§ 3. W przypadku stwierdzenia uchybienia w zakresie sprawności postępowania sądowego, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz prezes wojewódzkiego sądu administracyjnego mogą zwrócić na nie uwagę i żądać usunięcia skutków uchybienia.

§ 4. Czynności, o których mowa w § 1 i 2, nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której sędziowie i asesory sądowi są niezawisli.

§ 5. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb wykonywania nadzoru nad działalnością administracyjną wojewódzkich sądów administracyjnych przez organy i osoby do tego wyznaczone. Określając szczegółowy tryb wykonywania nadzoru należy uwzględnić, że nadzór ma służyć sprawnemu i rzetelnemu wykonywaniu zadań powierzonych sądowi.

Art. 23. § 1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej ustala, w drodze rozporządzenia, regulamin określający szczegółowo tryb wewnętrznego urzędowania wojewódzkich sądów administracyjnych.

§ 2. W regulaminie, o którym mowa w § 1, określa się w szczególności:

- 1) wewnętrzną organizację sądów;
- 2) porządek funkcjonowania sądów;
- 3) tryb czynności sądowych zapewniających sprawne i szybkie ich wykonywanie;

- 4) tryb wyznaczania składów orzekających w dostosowaniu do specjalizacji orzeczniczej sędziów i wpływu spraw;
- 5) przypadki wyznaczania składów orzekających w drodze losowania z ustaleniem zasad losowania.

Art. 24. § 1. Zgromadzenie ogólne składa się z sędziów wojewódzkiego sądu administracyjnego.

§ 1a. W zgromadzeniu ogólnym mogą uczestniczyć asesory sądowi, bez prawa udziału w głosowaniu.

§ 2. Przewodniczącym zgromadzenia ogólnego jest prezes wojewódzkiego sądu administracyjnego, który zwołuje zgromadzenie ogólne co najmniej raz w roku.

§ 3. Do podjęcia uchwał zgromadzenia ogólnego wymagana jest obecność przynajmniej połowy liczby jego członków. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów.

§ 4. Zgromadzenie ogólne:

- 1) rozpatruje informację prezesa wojewódzkiego sądu administracyjnego o rocznej działalności sądu;
- 2) przedstawia Krajowej Radzie Sądownictwa kandydatów na stanowiska sędziów wojewódzkiego sądu administracyjnego;
- 3) wyraża opinię w sprawie powołania lub odwołania prezesa wojewódzkiego sądu administracyjnego oraz opinię w sprawie powołania lub odwołania wiceprezesa wojewódzkiego sądu administracyjnego;
- 4) ustala skład liczbowy kolegium sądu oraz wybiera jego członków i dokonuje zmian w jego składzie;
- 5) (uchylony)
- 6) (uchylony)
- 7) rozpatruje i opiniuje inne sprawy przedłożone przez prezesa wojewódzkiego sądu administracyjnego lub zgłoszone przez członków zgromadzenia ogólnego.

Art. 25. § 1. Kolegium sądu:

- 1) ustala podział czynności w sądzie i określa szczegółowe zasady przydziału spraw poszczególnym sędziom i asesorom sądowym oraz referendarzom sądowym i starszym referendarzom sądowym;
- 2) przedstawia zgromadzeniu ogólnemu opinię o kandydatach na stanowiska sędziów lub asesorów sądowych;
- 3) rozpatruje sprawy przedstawiane zgromadzeniu ogólnemu;

4) rozpatruje inne sprawy przedstawione przez prezesa sądu lub z własnej inicjatywy.

§ 2. Kadencja kolegium sądu trwa trzy lata.

§ 3. Przewodniczącym kolegium sądu jest prezes sądu.

§ 4. Do podejmowania uchwał przez kolegium sądu stosuje się art. 24 § 3.

Art. 26. (uchylony)

Art. 27. § 1. Na stanowisko referendarza sądowego, do wykonywania czynności w postępowaniu mediacyjnym oraz innych czynności sędziowskich określonych w ustawach, może być mianowany ten, kto spełnia wymagania określone w art. 6 § 1 pkt 1–3 oraz pozostawał co najmniej trzy lata na stanowiskach związanych ze stosowaniem lub tworzeniem prawa administracyjnego.

§ 2. Na stanowisko starszego referendarza sądowego może być mianowany referendarz sądowy, który zajmował stanowisko referendarza sądowego przez co najmniej dziesięć lat, nie był karany za przewinienia dyscyplinarne, a także uzyskiwał pozytywne okresowe oceny kwalifikacyjne.

Art. 27a. § 1. Na stanowisku asystenta sędziego, do samodzielnego wykonywania czynności administracji sądowej oraz czynności przygotowania spraw sądowych do ich rozpoznania, może być zatrudniony ten, kto spełnia wymagania określone w art. 6 § 1 pkt 1–3.

§ 2. Na stanowisku starszego asystenta sędziego może być zatrudniony asystent sędziego, który zajmował stanowisko asystenta sędziego przez co najmniej pięć lat i uzyskiwał pozytywne okresowe oceny kwalifikacyjne.

Art. 28. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określa, w drodze rozporządzenia, stanowiska i wymagane kwalifikacje urzędników sądowych oraz pracowników wojewódzkich sądów administracyjnych, a także szczegółowe zasady wynagradzania i tabele wynagrodzenia zasadniczego oraz wysokość dodatku z tytułu zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji referendarzy sądowych, starszych referendarzy sądowych, asystentów sędziów, starszych asystentów sędziów, urzędników oraz innych pracowników tych sądów, uwzględniając zasadę różnicowania wynagrodzenia w zależności od stanowiska i wymaganych kwalifikacji, potrzebę zapewnienia prawidłowej organizacji działalności administracyjnej, właściwego poziomu funkcjonowania sekretariatów sądowych oraz wysokiego poziomu kultury pracy, sprawności, racjonalności, szybkości i profesjonalizmu przy wykonywaniu czynności niezbędnych do sprawnego przebiegu postępowania.

Art. 29. § 1. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do wojewódzkich sądów administracyjnych oraz sędziów, asesora sądowego, starszych referendarzy sądowych, referendarzy sądowych, starszych asystentów sędziów, asystentów sędziów stosuje się odpowiednio przepisy o ustroju sądów powszechnych, z tym że:

- 1) przepisów dotyczących systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu powszechnego albo asesora sądowego nie stosuje się;
- 2) do wynagrodzeń sędziów stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące wynagrodzeń sędziów sądu apelacyjnego;
- 3) wynagrodzenie zasadnicze asesora sądowego odpowiada wynagrodzeniu zasadniczemu sędziego sądu okręgowego według stawki czwartej, powiększonemu o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego;
- 4) do postępowania w przedmiocie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku asesora sądowego stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu w przedmiocie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu powszechnego.

§ 2. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do urzędników i innych pracowników wojewódzkich sądów administracyjnych stosuje się przepisy ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz. U. z 2017 r. poz. 246 i 1139).

§ 3. Określone w przepisach, o których mowa w § 1 i 2, uprawnienia Ministra Sprawiedliwości przysługują Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Rozdział 3

Naczelnny Sąd Administracyjny

Art. 30. W skład Naczelnego Sądu Administracyjnego wchodzi: Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego, wiceprezesi oraz sędziowie.

Art. 31. Organami Naczelnego Sądu Administracyjnego są: Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego, Zgromadzenie Ogólne Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego i Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 32. Naczelnny Sąd Administracyjny ma siedzibę w Warszawie.

Art. 33. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego, ustala, w drodze

rozporządzenia, liczbę stanowisk sędziowskich w Naczelnym Sądzie Administracyjnym, w tym liczbę wiceprezesów tego Sądu.

Art. 34. § 1. Na czele Naczelnego Sądu Administracyjnego stoi Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego, który kieruje jego pracami i reprezentuje na zewnątrz.

§ 2. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego pełni czynności przewidziane w niniejszej ustawie i w odrębnych przepisach, a także wykonuje czynności administracji sądowej w stosunku do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 35. § 1. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego ma prawo wglądu w czynności Naczelnego Sądu Administracyjnego, może być obecny na rozprawie toczącej się z wyłączeniem jawności, może żądać wyjaśnień i usunięcia uchybień. W przypadku stwierdzenia uchybienia w zakresie sprawności postępowania sądowego, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego może zwrócić na nie uwagę i żądać usunięcia skutków uchybienia.

§ 2. Czynności, o których mowa w § 1, nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której sędziowie są niezawisli.

Art. 36. § 1. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego może wystąpić o podjęcie przez Naczelny Sąd Administracyjny uchwały wyjaśniającej przepisy prawne, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych.

§ 2. W sprawach, o których mowa w § 1, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Art. 37. Wiceprezesi Naczelnego Sądu Administracyjnego są zastępcami Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego w zakresie określonym przez Prezesa.

Art. 38. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego może zlecić poszczególne czynności z zakresu administracji sądowej sędziom oraz upoważnić ich do załatwiania określonych spraw w jego imieniu.

Art. 39. § 1. Naczelny Sąd Administracyjny dzieli się na: Izbę Finansową, Izbę Gospodarczą i Izbę Ogólnoadministracyjną.

§ 2. Izba Finansowa sprawuje, w granicach i trybie określonym przez właściwe przepisy, nadzór nad orzecznictwem wojewódzkich sądów administracyjnych w sprawach zobowiązań podatkowych i innych świadczeń pieniężnych, do których mają zastosowanie przepisy podatkowe oraz o egzekucji świadczeń pieniężnych.

§ 3. Izba Gospodarcza sprawuje, w granicach i trybie określonym przez właściwe przepisy, nadzór nad orzecznictwem wojewódzkich sądów administracyjnych w sprawach działalności gospodarczej, ochrony własności przemysłowej, budżetu, dewizowych, papierów wartościowych, bankowości, ubezpieczeniowych, ceł, cen, stawek taryfowych oraz opłat, z wyjątkiem opłat w sprawach, o których mowa w § 4.

§ 4. Izba Ogólnoadministracyjna sprawuje, w granicach i trybie określonym przez właściwe przepisy, nadzór nad orzecznictwem wojewódzkich sądów administracyjnych w sprawach niewymienionych w § 2 i 3, a w szczególności w sprawach z zakresu budownictwa i nadzoru budowlanego, zagospodarowania przestrzennego, gospodarki wodnej, ochrony środowiska, rolnictwa, leśnictwa, zatrudnienia, ustroju samorządu terytorialnego, gospodarki nieruchomościami, prywatyzacji mienia, powszechnego obowiązku wojskowego, spraw wewnętrznych, a także cen, opłat i stawek taryfowych, jeżeli są związane ze sprawami należącymi do właściwości tej Izby.

§ 5. Pracami każdej z Izb kieruje wiceprezes wyznaczony do pełnienia tej funkcji przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 40. § 1. W Naczelnym Sądzie Administracyjnym działa Kancelaria Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz Biuro Orzecznictwa.

§ 2. Do zakresu działania Kancelarii Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego należy wykonywanie zadań związanych z pełnieniem przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego czynności w zakresie tworzenia warunków do sprawnego funkcjonowania sądów administracyjnych, w szczególności w sprawach finansowych, kadrowych i administracyjno-gospodarczych. Kancelarią Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego kieruje Szef Kancelarii Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego.

§ 3. Do zakresu działania Biura Orzecznictwa należy wykonywanie zadań związanych z pełnieniem przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego czynności w zakresie sprawności postępowania sądowego oraz orzecznictwa sądów administracyjnych. Biurem Orzecznictwa kieruje dyrektor, którym jest wiceprezes lub sędzia.

§ 4. Szczegółowy zakres zadań Kancelarii Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz Biura Orzecznictwa określa regulamin wewnętrznego urzędowania, o którym mowa w art. 43.

Art. 41. § 1. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego, za zgodą Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego, tworzy i znosi wydziały w Izbach, o których mowa w art. 39, Kancelarii Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego i w Biurze Orzecznictwa oraz powołuje i odwołuje przewodniczących wydziałów, Szefa Kancelarii Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego i dyrektora Biura Orzecznictwa.

§ 2. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego może także powoływać i odwoływać zastępców przewodniczących wydziałów w Izbach, o których mowa w art. 39, zastępców Szefa Kancelarii Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego i zastępców dyrektora Biura Orzecznictwa oraz naczelników wydziałów w Kancelarii Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego i w Biurze Orzecznictwa.

Art. 42. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego wydaje zbiór urzędowy orzeczeń sądów administracyjnych.

Art. 43. Regulamin wewnętrznego urzędowania Naczelnego Sądu Administracyjnego uchwała Zgromadzenie Ogólne Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego. Regulamin podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Art. 44. § 1. Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego powołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na sześcioletnią kadencję spośród dwóch kandydatów przedstawionych przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego.

§ 2. Kandydatów na stanowisko Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego wybiera Zgromadzenie Ogólne Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego spośród sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego, którzy w głosowaniu tajnym uzyskali kolejno największą liczbę głosów. Wybór powinien być dokonany nie później niż trzy miesiące przed upływem kadencji urzędującego Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego. W przypadku opróżnienia stanowiska w trakcie kadencji, wyboru kandydatów dokonuje się w terminie jednego miesiąca. Przepisu art. 46 § 5 zdanie drugie nie stosuje się.

§ 3. Obradom Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego w części dotyczącej wyboru kandydatów na stanowisko Prezesa przewodniczy najstarszy wiekiem sędzia uczestniczący w tym Zgromadzeniu.

Art. 45. § 1. Wiceprezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego powołuje na pięcioletnią kadencję Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Prezesa

Naczelnego Sądu Administracyjnego, złożony za zgodą Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego.

§ 2. Wiceprezes Naczelnego Sądu Administracyjnego może być odwołany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego w toku kadencji w przypadku:

- 1) rażącego niewywiązywania się z obowiązków służbowych;
- 2) gdy dalszego pełnienia funkcji z innych powodów nie da się pogodzić z dobrem wymiaru sprawiedliwości.

§ 3. Wystąpienie z wnioskiem o odwołanie wiceprezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego następuje po uzyskaniu zgody Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego.

§ 4. W przypadku złożenia w toku kadencji przez wiceprezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego rezygnacji z pełnionej funkcji, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego występuje z wnioskiem o odwołanie go bez uzyskania zgody, o której mowa w § 3.

Art. 46. § 1. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego tworzą sędziowie Naczelnego Sądu Administracyjnego. Przewodniczącym Zgromadzenia Ogólnego jest Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego.

§ 2. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego:

- 1) rozpatruje informację Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego o rocznej działalności Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 2) przedstawia Krajowej Radzie Sądownictwa kandydatów na stanowiska sędziów;
- 3) wybiera kandydatów na stanowisko Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 4) wyraża zgodę w sprawie powołania i odwołania wiceprezesów Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 5) ustala skład liczbowy Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wybiera jego członków i dokonuje zmian w jego składzie;
- 6) rozpatruje i opiniuje inne sprawy przedłożone przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego lub zgłoszone przez członków Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego.

§ 3. (uchylony)

§ 4. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego zwołuje Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego co najmniej raz w roku.

§ 5. Do podjęcia uchwał Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego wymagana jest obecność co najmniej połowy liczby jego członków. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów.

Art. 47. § 1. Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego:

- 1) ustala podział czynności w Naczelnym Sądzie Administracyjnym i określa szczegółowe zasady przydziału spraw poszczególnym sędziom;
- 2) przedstawia Zgromadzeniu Ogólnemu Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego opinię o kandydatach na stanowiska sędziów;
- 3) wyraża zgodę w sprawie tworzenia i znoszenia wydziałów oraz powołania i odwołania przewodniczących wydziałów, Szefa Kancelarii Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego i dyrektora Biura Orzecznictwa;
- 4) rozpatruje sprawy przedstawiane Zgromadzeniu Ogólnemu Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 5) rozpatruje i opiniuje inne sprawy przedłożone przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego lub z własnej inicjatywy.

§ 2. Kadencja Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego trwa trzy lata.

§ 3. Przewodniczącym Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego jest Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego.

§ 4. Do podejmowania uchwał przez Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego stosuje się art. 46 § 5.

Art. 48. § 1. Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznaje sprawy dyscyplinarne sędziów sądów administracyjnych i asesorów sądowych:

- 1) w pierwszej instancji – w składzie trzech sędziów;
- 2) w drugiej instancji – w składzie siedmiu sędziów.

§ 2. Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych uprawnieni są wszyscy sędziowie Naczelnego Sądu Administracyjnego z wyjątkiem Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, wiceprezesów Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz Rzecznika Dyscyplinarnego Naczelnego Sądu Administracyjnego i jego zastępcy.

§ 3. Skład sądu dyscyplinarnego wyznacza Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego w drodze losowania, z listy sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego. Składowi orzekającemu przewodniczy sędzia najstarszy służbą na stanowisku sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego.

§ 4. Rzecznika Dyscyplinarnego Naczelnego Sądu Administracyjnego i jego zastępcę wybiera Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego na okres czterech lat.

Art. 49. W sprawach nieuregulowanych w ustawie, do Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz do sędziów, urzędników i pracowników tego Sądu, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące Sądu Najwyższego. Określone w tych przepisach uprawnienia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego przysługują Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Rozdział 4

Przepis końcowy

Art. 50. Ustawa wchodzi w życie w terminie²⁾ i na zasadach określonych ustawą z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. poz. 1271, z późn. zm.³⁾).

²⁾ Ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2004 r. na podstawie art. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. poz. 1271), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. poz. 2052, z 2003 r. poz. 1153, 1663, 1873, 2256 i 2261 oraz z 2007 r. poz. 1650.